

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เกี่ยวกับการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

กิจกรรมนักศึกษาโดยทั่วไป

ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายของคำว่า “กิจกรรม” คือการที่ผู้เรียนปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อการเรียนรู้ Good (1973) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษา (Student activities) ไว้ว่า “เป็นกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่นักศึกษาจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ เพื่อให้มีความเข้าใจตนเองและสังคมดีขึ้น” นอกจากนี้ เจคอบสัน (Jacobson, 1963. p. 272) ได้กล่าวว่ากิจกรรมที่จัดขึ้นในสถานศึกษาถูกเรียกชื่อต่าง ๆ กัน เช่น กิจกรรมรวมหลักสูตร (Co-Curricular Activities) กิจกรรมพิเศษ (Special Activities) กิจกรรมนักศึกษา (Student Activities) เป็นต้น วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528, หน้า 130 - 131) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาจัดขึ้นเพื่อพัฒนานักศึกษาในด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องศึกษาตามหลักสูตร โดยไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษา เป็นงานที่สถาบันจัดให้แก่นักศึกษาหรือส่งเสริมให้นักศึกษาจัดขึ้นเอง เพื่อพัฒนาตัวนักศึกษาในด้านต่าง ๆ กิจกรรมนิตินักศึกษาในความหมายโดยทั่วไปจึงหมายถึงกิจกรรมที่นิตินักศึกษาจัดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถาบันเพื่อสนองความต้องการและความสนใจของตนเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร จึงเรียกว่า “กิจกรรมนอกหลักสูตร” (Extra curriculum activities) หรือ (Extra class activities) เนื่องจากกิจกรรมนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ เป็นการเสริมสร้างให้นักศึกษามีความรู้และประสบการณ์จากที่ได้รับในหลักสูตรจึงมีผู้เรียกกิจกรรมนักศึกษานี้ว่า “กิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตร หรือกิจกรรมร่วมหลักสูตร” ด้วย

ปรัชญาของการจัดกิจกรรมนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่หลักอันสำคัญ คือ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณค่าไปพัฒนาประเทศ การผลิตบัณฑิตที่มีความเจริญงอกงามในด้านความรู้ สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจนั้น กิจกรรมนักศึกษามีส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ เฮอร์เบิร์ต (Herbert, 1965. p.52 - 53) กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาจัดขึ้นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ขั้นพื้นฐานของสถาบัน และกิจกรรมนักศึกษาเป็นศูนย์กลางของกระบวนการอุดมศึกษาในการพัฒนานักศึกษาแต่ละคนให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ (Williamson, 1961 ,p.27) และนิรันดร์ จุลทรัพย์ (2528, หน้า 13) ได้สรุปเกี่ยวกับปรัชญาในการดำเนินงานบริการด้านกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งกล่าวดังนี้

1. การศึกษาไม่จำกัดเฉพาะห้องเรียนในมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่การศึกษาจะรวมไปถึงนอกห้องเรียนด้วย
2. กิจกรรมนักศึกษาจะดำเนินการไปในรูปใดแล้วแต่สถาบัน แบ่งตามแนวปรัชญาได้ 4 พวก คือ พวกที่เห็นนักศึกษาสำคัญ (Progressivist) พวกที่เห็นสังคมสำคัญ (Reconstructionist) พวกที่เน้นความรู้ (Essentialist) และพวกที่ถือว่าสรรพความคิดมีอยู่แล้ว ไม่มีอะไรใหม่ (Idealist)
3. จะต้องพัฒนานักศึกษาทุกด้าน มิใช่แต่ในด้านวิชาการเท่านั้น ซึ่งสถาบันจะต้องเห็นเป็นเรื่องสำคัญกิจกรรมที่จัดได้แก่ ด้านบุคคล และกลุ่มปรัชญาของการจัดกิจกรรมนักศึกษาแต่ละสถาบันอาจจะแตกต่างกันไปบ้าง การกำหนดปรัชญาดังกล่าวจะช่วยทำให้การวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2528, หน้า 134 - 135) ปรัชญาของการจัดกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษามุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ในด้านต่าง ๆ การ จัดกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษามุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ในด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้เป็นคนที่มีประโยชน์เป็นที่ต้องการของสังคม โดยมีอาจารย์และสถาบันในการสนับสนุนส่งเสริม ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนักศึกษาและถือว่ากิจกรรมนักศึกษามีความสำคัญควบคู่ไปกับการเรียนการสอนในหลักสูตร

ประเภทของกิจกรรมนักศึกษา

กิจกรรมนักศึกษาอาจแบ่งตามลักษณะของกิจกรรมได้ 7 ประเภท คือ

1. กิจกรรมวิชาการ

กิจกรรมด้านวิชาการเป็นกิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตรที่มุ่งเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการให้แก่นักศึกษา นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกด้านพืชสวนก็เป็นสมาชิกสโมสรพืชสวนเพื่อทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปลูกและการจำหน่ายไม้ดอก ไม้ประดับ และผลไม้ นักศึกษาที่

เรียนวิชาเอกทางด้านวารสารศาสตร์และการสื่อสารมวลชนก็ร่วมกันทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์ เช่น การพิมพ์จุลสารของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ

2. กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม

กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม เป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่ นักศึกษาทางด้านศิลปและวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา ศิลปการแสดง ศิลปการพูด และดนตรี เป็นต้น นักศึกษาแทบทุกสถาบันได้จัดกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมขึ้นเป็นประจำทุกปี เช่น การไหว้ครู และงานลอยกระทง เป็นต้น

3. กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์

กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษากระทำเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น หรือสร้าง ภาวะวัตถุที่เป็นสาธารณสมบัติ โดยทั่วไปนักศึกษาจะออกไปพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารและ ยากไร้ ส่วนการช่วยเหลือประชาชนในเมืองก็จะเป็นประชาชนที่อยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม กิจกรรม นักศึกษาด้านบำเพ็ญประโยชน์มีหลายอย่างด้วยกันทั้งในด้านการสร้างภาวะวัตถุและการให้ การศึกษาแก่ประชาชนในด้านอาชีพ ด้านสาธารณสุข เพื่อช่วยให้ประชาชนในชนบทมีชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4. กิจกรรมทางด้านกีฬา

กิจกรรมด้านกีฬา เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนานักศึกษาในด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจน ทักษะในการเล่นกีฬา การฝึกซ้อมกีฬา นอกจากจะทำให้ให้นักศึกษาเกิดทักษะในการเล่นและให้ความ สนุกสนานเพลิดเพลิน แล้วยังทำให้นักศึกษามีร่างกายแข็งแรงอีกด้วย การแข่งขันกีฬาก็เป็นการฝึก นักศึกษาให้มีใจเป็นนักกีฬาด้วย กิจกรรมนักศึกษาประเภทนี้ ได้แก่ กีฬาประเภทต่าง ๆ เช่น ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เทนนิส วูเลย์น้ำ วิ่ง เป็นต้น ถึงแม้ว่ากีฬาจะเป็นนันทนาการอย่าง หนึ่ง แต่กิจกรรมด้านกีฬาก็เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาให้ความสนใจเป็นอย่างมาก

5. กิจกรรมทางด้านนันทนาการ

กิจกรรมทางด้านนันทนาการ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ความสนุกสนานและเพลิดเพลิน แก่นักศึกษา กิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ การจัดสังสรรค์ การจัดงานรับน้อง เป็นต้น

6. กิจกรรมส่วนกลาง

กิจกรรมส่วนกลาง เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมของนักศึกษา และยังเป็นฝ่าย ควบคุมและให้การสนับสนุนกิจกรรมส่วนอื่น ๆ อีกด้วย โดยทั่ว ๆ ไปกิจกรรมประเภทนี้จะแบ่ง ออกเป็นสองฝ่าย คือ ฝ่ายบริหารซึ่งทำหน้าที่บริหารและฝ่ายสภานักศึกษา ซึ่งทำหน้าที่นิติบัญญัติ องค์กรกิจกรรมประเภทนี้ ได้แก่ องค์กรนักศึกษา ศูนย์นักศึกษา หรือสโมสรนักศึกษา เป็นต้น

7. กิจกรรมด้านการเมือง

กิจกรรมด้านการเมือง เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นหรือแสดงออก ซึ่งอาจเป็นการคัดค้าน หรือ การสนับสนุนต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ของสังคมและการเมือง (สำเนา ขจรศิลป์ 2525)

กิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬา

ความหมายของกีฬา

กีฬาเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปนั้น มีความหมายกว้างขวางมาก (จรินทร์ ธานีรัตน์, 2527) ได้อธิบายความหมายของกีฬาไว้ 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. กีฬา หมายถึง กิจกรรมที่ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน บันเทิงในเวลาว่าง (Leisure)

2. กีฬา หมายถึง กิจกรรมประเภทการเล่น (Play) และเกม (Game) ต่าง ๆ โดยเฉพาะ ได้แก่ กิจกรรมการเล่นประเภทง่าย ๆ ไม่มีกฎกติกามากนัก และส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมประเภทที่เล่นในที่โล่งแจ้ง เช่น การวิ่งแข่งขัน (Racing) การตกปลา (Fishing) เป็นต้น

3. กีฬา หมายถึง เกม (Game) หรือการแข่งขัน (Contest) ใด ๆ ที่มุ่งส่งเสริมให้เกิดความสง่าผ่าเผยและความแข็งแกร่งของร่างกายและรวมทั้งการส่งเสริมให้เกิดผลโดยตรงต่อทักษะของบุคคล (Personal skills) ด้วย

กีฬาจึงมีความหมายกว้างมาก อาจรวมถึงกิจกรรมการเล่นในยามว่าง เช่น บริดจ์จนถึงเกมการแข่งขันต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความชำนาญและความแข็งแกร่ง ความอดทนและความสง่างามของร่างกาย เช่น รักบี้ บาสเกตบอล หรือฟุตบอล เป็นต้น

ความสำคัญของกีฬา

กีฬาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตมนุษย์ กีฬาจึงเป็นที่นิยมเล่นและแข่งขันทั่วโลก ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยิ่งโลกมีความเจริญและสังคมมีความสลับซับซ้อนมาก กีฬายังมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการเล่นกีฬานอกจากจะทำให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน สามารถขจัดความเครียดที่เกิดจากการทำงานเพื่อประกอบอาชีพของบุคคลได้เป็นอย่างดี กีฬาจึงมีประโยชน์ต่อบุคคลทุกวงการ ดังคำกล่าวของ ฟอง เกิดแก้ว (2527) ที่ว่า

“กีฬาได้มีบทบาทเกี่ยวข้องกับบุคคลและสถาบันต่าง ๆ ตลอดมา ในวงการแพทย์ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบำรุงรักษาสุขภาพและเยียวยาความเจ็บป่วย ในวงการทหารถือว่าเป็นวิธีการสร้างเสริมสมรรถภาพของกองทัพ ในทางการเมืองถือว่าการกีฬาเป็นสื่อที่เสริมสร้างมิตรไมตรีอันดี

ระหว่างบุคคล ระหว่างกลุ่มบุคคลและระหว่างประเทศ ในทางเศรษฐกิจถือว่าการศึกษาเป็นทางที่ส่งเสริมให้ประชาชนเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น”

รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาที่ได้มีส่วนในการช่วยพัฒนาคนของชาติได้เป็นอย่างดี จึงได้ตั้งจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการศึกษาและพลศึกษาไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 อีกด้วย

ประวัติการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ก.ก.ม.ท.) นับเป็นมหกรรมหนึ่งที่มีประวัติอันยาวนาน โดยจัดการแข่งขันเป็นประจำทุกปีมาแล้ว 30 ครั้ง ครั้งแรกมีขึ้นในปี 2513 โดยมีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เจ้าภาพ ครั้งต่อไปจะเป็นครั้งที่ 31 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่รับเป็นเจ้าภาพ

การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยครั้งแรกมีขึ้น ระหว่างวันที่ 18 - 25 พฤศจิกายน 2513 ที่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีสมาชิกเข้าร่วม 8 สถาบัน แข่งขัน 12 ประเภทกีฬา ผู้ดำเนินการจัดการแข่งขันส่วนใหญ่เป็นนิสิตนักศึกษา งบประมาณได้จากการรวมทุนขององค์การนิสิตนักศึกษาส่วนระเบียบการแข่งขันใช้ระเบียบของสมาคมกีฬานั้น ๆ เป็นหลัก

ทั้งนี้ การแข่งขันกีฬาระหว่างนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีมานานแล้ว ที่จัดว่ามีความต่อเนื่องจนถือเป็นประเพณีสืบทอดมาถึงปัจจุบันได้แก่ การแข่งขันฟุตบอลประเพณีระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เริ่มจัดเมื่อปี 2477 นับเป็นเวลา 68 ปีจนถึงปัจจุบัน

การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยนั้น เริ่มต้นจากการแข่งขันกีฬาระหว่าง 5 มหาวิทยาลัยที่มีอยู่ในขณะนั้นคือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยมหิดลในปัจจุบัน) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร การจัดการแข่งขันจะไม่รวมเอากีฬาหลายประเภทมารวมแข่งขันพร้อมกันเช่นปัจจุบัน แต่จะแยก แข่งขันแต่ละประเภทกีฬา เช่น ในภาคต้นปีการศึกษา หรือภาคปลายปีการศึกษา สำหรับการแข่งขันทัวร์นาเมนต์แข่งขันพร้อมกัน เรียกชื่อว่าการแข่งขัน “กรีฑาประเพณี 5 มหาวิทยาลัย”

การแข่งขันกีฬาระหว่างนิสิตนักศึกษาจัดตามประเภทกีฬาที่เด่นกันแพร่หลายอยู่ในช่วงก่อนปี 2500 เช่น ฟุตบอล รักบี้ฟุตบอล เทนนิส แบดมินตัน และวอลเลย์บอล เป็นต้น ต่อมาได้เพิ่มประเภทกีฬาขึ้น อาทิ ยูโด วอลเลย์บอล ซอฟท์บอล และฮอกกี เมื่อรวมกับการแข่งขันประเภทกรีฑาแล้ว จัดว่ากิจกรรมประเภท ส่งเสริม สุขภาพและมิตรภาพของนิสิตนักศึกษาศึกษาคึกคักและได้รับความสนใจจากประชาชนมากทีเดียว

ในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน แต่มีอุปสรรคในเรื่องงบประมาณ ผู้บริหารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้แก้ปัญหาโดยการเชิญผู้แทนมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มาประชุมปรึกษาหารือ ที่ประชุม ตกลงร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่าย มหาวิทยาลัยละ 5,000 บาท ถึง 20,000 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดของสถาบันในขณะนั้น และขึ้นอยู่กับความสมัครใจด้วย เมื่อได้รับเงินสมทบแล้วก็ไม่สามารถจัดได้เนื่องจากความไม่พร้อมบางประการทำให้ไม่มีการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ในปี 2514 สืบเนื่องจากปัญหาและอุปสรรคจนทำให้ไม่สามารถจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ในปี 2514 คณะกรรมการชุดที่รับผิดชอบในการจัดการแข่งขันครั้งที่ 2 พิจารณาเห็นว่า หากไม่แต่งตั้งองค์การถาวรรับผิดชอบโดยตรง การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยก็จะประสบปัญหาเช่นนี้ตลอดไป ความคิดในเรื่องนี้ได้รับการนำเข้าหารือในที่ประชุมของอธิการบดีมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่ประชุมมีมติมอบหมายให้ศาสตราจารย์ นายแพทย์บุญสม มาร์ติน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในขณะนั้น ร่วมกับศาสตราจารย์ปัจฉิม บุณนาค (จุฬาฯ) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จรินทร์ ธานีรัตน์ (รามคำแหง) และอาจารย์ปราณี แจ่มเจนกิจ (เกษตรฯ) ร่วมกันพิจารณากร่าง "ข้อบังคับคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2514 -The Sport Committee of the Universities of Thailand (SCUT)" ที่ประชุมอธิการบดีได้ให้ความเห็นชอบข้อบังคับดังกล่าวในเวลาต่อมา หลังจากนั้นได้จัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ก.ก.ม.ท.) ชุดแรกขึ้นเมื่อ ปี 2514 โดยมีศาสตราจารย์ปัจฉิม บุณนาค เป็นประธาน ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรินทร์ ธานีรัตน์ เป็นเลขาธิการ กรรมการประกอบด้วยผู้แทนสถาบันสมาชิก ความเคลื่อนไหวทั้งหมดนี้เกิดขึ้นในช่วงที่ว่างเว้นจากการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ในปี 2514

เมื่อมีคณะกรรมการขึ้นมาแล้ว เรื่องเร่งด่วนที่เผชิญหน้าอยู่ขณะนั้นก็คือการหางบประมาณมาใช้จ่ายในการจัดการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยครั้งที่ 2 ศาสตราจารย์อรุณ สรเทศน์ อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยด้วย ได้นำคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ชุดตั้งตามข้อบังคับปี 2514) เข้าพบจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น เพื่อขอเงินสมทบจัดการแข่งขัน นายกรัฐมนตรีได้อนุมัติเงินสมทบจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล 40,000 บาท จึงทำให้สามารถจัดการแข่งขันได้ในปี 2515 โดยมีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าภาพ

ในโอกาสที่คณะกรรมการเข้าพบนายกรัฐมนตรีดังกล่าว นายกรัฐมนตรีเสนอแนะให้คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ขึ้นตรงกับองค์การส่งเสริมการกีฬาแห่งประเทศไทยหรือการกีฬาแห่งประเทศไทย (กกท.) ในปัจจุบัน เพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

และเพื่อที่รัฐบาลจะสามารถจัดสรรเงินงบประมาณสมทบได้เป็นประจำทุกปี เมื่อคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยได้เข้าสังกัดการกีฬาแห่งประเทศไทยอย่างเป็นทางการแล้ว ทาง การกีฬาแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งกรรมการขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับให้สอดคล้อง กับข้อบังคับของสหพันธ์กีฬามหาวิทยาลัยนานาชาติ คณะกรรมการดังกล่าวได้นำข้อบังคับที่ ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้การกีฬาแห่งประเทศไทย พิจารณาให้ความเห็นชอบใช้ชื่อว่า “คณะ กรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2516 ” ใช้ชื่อย่อว่า “ก.ก.ม.ท.” ใช้ภาษา อังกฤษว่า “The University Sport Board of Thailand” เรียกชื่อย่อว่า “USBT”

การกีฬาแห่งประเทศไทยได้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบสถานภาพของ คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ว่าอยู่ภายใต้การส่งเสริมของรัฐบาลโดยผ่าน การกีฬาแห่งประเทศไทยในปีต่อ ๆ มาได้มีการแก้ไขข้อบังคับอีก 2 ครั้ง คือเมื่อปี 2520 และ 2526 การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จึงจัดเป็นประจำทุกปี ยกเว้นปี 2514, 2516 และ 2519

การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย 12 ครั้งแรกยังไม่มีสถาบันเอกชนเข้าร่วม จนกระทั่งครั้งที่ 13 ซึ่งมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าภาพ ได้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการ แข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยครั้งสำคัญ คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยได้ออกข้อบังคับว่าด้วยการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยของสถาบัน อุดมศึกษา พ.ศ.2528 อาศัยข้อบังคับที่ออกใหม่นี้ เปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้าร่วม การแข่งขัน การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยได้โดยต้องเสียค่าสมัคร จึงมีนักกีฬาจาก สถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วม แต่ไม่ได้เข้าร่วมในนามของสถาบันนั้นๆ โดยตรง คงร่วมในนามของ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยสถาบันเอกชนจะจัดการแข่งขันกันเองเพื่อคัดตัวแทนแต่ละประเภท กีฬาหรือกรีฑา สถาบันใดชนะเลิศกีฬาประเภทใดก็จะได้เข้าแข่งขันกีฬาประเภทนั้น ในนาม สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในครั้งแรกที่มีนักกีฬาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้าร่วม คือการ แข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 13 มหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นเจ้าภาพจัดขึ้น ระหว่างวันที่ 3 – 10 พฤศจิกายน 2528 จัดแข่งกีฬา 19 ประเภท มีสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวง มหาวิทยาลัยทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนเข้าร่วมการแข่งขัน 26 สถาบัน จำนวน นักกีฬาทั้งหมด 4,292 คน สูงสุดนับแต่มีการแข่งขันมา

จนกระทั่งการแข่งขัน ครั้งที่ 17 คณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย จึงได้มี มติให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนหรือมหาวิทยาลัยเอกชน เข้าเป็นสมาชิกได้เหมือนมหาวิทยาลัยของ รัฐ จากมติดังกล่าวทำให้มีมหาวิทยาลัยเข้าร่วมในการแข่งขันมากขึ้นจนถึงปัจจุบัน กีฬาประเภททีม ต้องแข่งขันคัดเลือกกันมาก่อนเพื่อให้เหลือทีมตามจำนวนที่กำหนดในแต่ละชนิดกีฬา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

สมเกียรติ สุขนันทพงศ์ และคณะ (2545) ได้ทำการศึกษาความต้องการและ ความสนใจ ด้านนันทนาการของเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยจังหวัดสตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดดำเนินการกิจกรรมนันทนาการ ให้ตรงกับความต้องการของเยาวชน และวางแผนพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ ถูกต้องและเหมาะสมเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเชิงสำรวจและ แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมนันทนาการที่เยาวชนมีความสนใจและต้องการให้ศูนย์เยาวชนหรือหน่วยงานพัฒนาเยาวชนจัดให้ในระดับมาก คือ กิจกรรมกีฬา เกม และการออกกำลังกาย รองลงมาคือ การอ่านหนังสือ ดนตรี ร้องเพลง และดูโทรทัศน์ เยาวชนมีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การพักผ่อนหย่อนใจ และเพื่อส่งเสริมสุขภาพและสมรรถภาพของตนเอง เยาวชนส่วนใหญ่ประกอบกิจกรรมนันทนาการในวันเสาร์และอาทิตย์ โดยเฉลี่ยสัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง และยังพบว่าศูนย์เยาวชนและหน่วยงานพัฒนาเยาวชนไม่สามารถจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เยาวชนเลือกได้ตามความต้องการของตนเอง สถานที่จัดกิจกรรมไม่เป็นสัดส่วนและไม่เหมาะสมกับกิจกรรมแต่ละประเภท เจ้าหน้าที่ให้บริการด้านกิจกรรมนันทนาการมีไม่เพียงพอ

ถนอมวงศ์ กลุณณ์เพ็ชร (2544) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และดูกีฬาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ประชากรในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ อายุ 25-59 ปี ใช้เวลาว่างในการดูโทรทัศน์ร้อยละ 25.94 เป็นชาย ร้อยละ 16.44 และหญิงร้อยละ 9.50 รองลงมาออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาร้อยละ 21.06 พฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ออกกำลังกายมากที่สุดร้อยละ 61.19 เป็นชายร้อยละ 38.15 และหญิงร้อยละ 23.04 ซึ่งมีอายุระหว่าง 25-59 ปี ร้อยละ 21.36 สำหรับประชาชนที่ชอบเล่นกีฬาร้อยละ 24.72 เป็นชายร้อยละ 18.61 และหญิงร้อยละ 6.11 นอกจากนี้ประชาชนที่ดูกีฬาเป็นและเล่นกีฬาเป็นอันดับหนึ่ง คือ กีฬาฟุตบอลร้อยละ 29.47 อันดับสอง คือ วอลเลย์บอลร้อยละ 16.62 และอันดับสาม คือ บาสเกตบอลร้อยละ 15.77 กิจกรรมออกกำลังกายที่มีผู้นิยมออกกำลังกายมากที่สุด ได้แก่ วิ่งเหาะร้อยละ 32.51 และกายบริหารร้อยละ 24.97 ส่วนกีฬาที่มีผู้นิยมเล่นมากที่สุด ได้แก่ ฟุตบอลร้อยละ 35.17 และวอลเลย์บอลร้อยละ 14.65 สถานที่ที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครชอบไปเล่นกีฬาและออกกำลังกายเป็นประจำมากที่สุด ได้แก่ ลานกีฬากรุงเทพมหานคร ร้อยละ 37.04 และ 36.41 ตามลำดับ ด้วยเหตุผลที่เลือกไปใช้คือมีความสะดวกในการเดินทางร้อยละ 31.41 และปลอดภัยร้อยละ 20.97 วัตถุประสงค์ในการออกกำลังกายหรือ

เล่นกีฬาของประชาชนในกรุงเทพมหานครที่สำคัญ คือ เพื่อสุขภาพร้อยละ 33.44 เป็นชายร้อยละ 21.36 และหญิงร้อยละ 12.07 มีอายุระหว่าง 25 – 59 ปี ร้อยละ 12.06 ประชาชนดูกีฬาร้อยละ 95.50 เป็นชายร้อยละ 61.58 และหญิงร้อยละ 33.92 มีอายุระหว่าง 25-59 ปี ร้อยละ 33.09 โดยมากดูกีฬาเป็นครั้งคราวร้อยละ 44.20 รองลงมาดูกีฬาทุกวันร้อยละ 20.90 และส่วนใหญ่ดูกีฬาฟุตบอลร้อยละ 36.35 ซึ่งดูจากรายการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์ร้อยละ 35.78 และมีเหตุผลในการดูกีฬานั้น เพราะชอบเล่นเป็นประจำร้อยละ 26.80 รองลงมาชอบดูกีฬาเพราะความสนุกสนานและท้าทายร้อยละ 26.71

คมกริช เชาวน์พานิช (2540) ได้ศึกษาในเรื่องเจตคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุมที่มีต่อวิชากิจกรรมพลศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษา จำนวน 500 คน โดยแบ่งเป็นชายจำนวน 250 คน และหญิงจำนวน 250 คน มีเจตคติที่มีต่อวิชากิจกรรมพลศึกษา จากการศึกษพบว่า

1. นักศึกษาชายมีเจตคติต่อวิชากิจกรรมพลศึกษาอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก คือ เจตคติทั่วไปที่มีต่อกิจกรรมพลศึกษา เจตคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เจตคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลวิชากิจกรรมพลศึกษา และอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด คือ เจตคติที่มีต่อบุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชากิจกรรมพลศึกษา เจตคติที่มีต่ออุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทางพลศึกษา

2. นักศึกษาหญิงมีเจตคติต่อวิชากิจกรรมพลศึกษาอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมาก คือเจตคติทั่วไปที่มีต่อวิชากิจกรรมพลศึกษา เจตคติที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เจตคติที่มีต่อการวัดและประเมินผลวิชากิจกรรมพลศึกษา และอยู่ในเกณฑ์เห็นด้วยมากที่สุด คือ เจตคติที่มีต่อบุคลิกภาพของอาจารย์ผู้สอนวิชากิจกรรมพลศึกษา เจตคติที่มีต่ออุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทางพลศึกษา

3. นักศึกษาชายและนักศึกษานักศึกษามีเจตคติต่อวิชากิจกรรมพลศึกษาด้านต่าง ๆ ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำรณ ธนาร (2537) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์ต่อการออกกำลังกายของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยหลักด้านการรับรู้ในเรื่องการออกกำลังกายโดยรวมจัดอยู่ในระดับสูง โดยการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงต่อการบาดเจ็บจากการขาดการออกกำลังกาย การรับรู้ถึงความรุนแรงของการเจ็บป่วยจากการขาดออกกำลังกาย และการรับรู้ถึงประโยชน์ของการออกกำลังกาย การรับรู้ทั้ง 3 ด้านนี้จัดอยู่ในระดับสูง ส่วนการรับรู้ถึงอุปสรรคของการออกกำลังกายจัดอยู่ในระดับปานกลาง

2. ปัจจัยหลักด้านเจตคติต่อการออกกำลังกายจัดอยู่ในระดับสูง

3. ปัจจัยสนับสนุนด้านระบบสนับสนุนขององค์กรในการออกกำลังกายจัดอยู่ในระดับปานกลาง

4. ปัจจัยเสริมด้านการสนับสนุนทางสังคมในการออกกำลังกายจัดอยู่ในระดับปานกลาง

5. ปัจจัยหลักด้านการรับรู้ในเรื่องการออกกำลังกายมีความสัมพันธ์กับการออกกำลังกายของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

6. ปัจจัยหลักด้านเจตคติต่อการออกกำลังกายมีความสัมพันธ์กับการออกกำลังกายของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

7. ปัจจัยสนับสนุนด้านระบบสนับสนุนขององค์กรในการออกกำลังกายไม่มีความสัมพันธ์กับการออกกำลังกายของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปัจจัยหลักด้านการสนับสนุนทางสังคมในการออกกำลังกายมีความสัมพันธ์กับการออกกำลังกายของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

สำเนาวี ขจรศิลป์ (2527) ได้ทำการศึกษาจาก ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักศึกษาที่เป็นกลุ่มผู้นำกิจกรรมนักศึกษาและนักศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจากทุกภาคของประเทศไทย พบว่า นักศึกษาที่เป็นผู้นำในการทำกิจกรรมนักศึกษาและนักศึกษาทั่วไปมีทัศนคติต่อกิจกรรมที่สอดคล้องกันว่ากิจกรรมนักศึกษาโดยทั่วไปช่วยสร้างความสามัคคีและช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ กิจกรรมด้านกีฬาเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ และเป็นผู้มีระเบียบวินัย กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษามีระดับจริยธรรมที่ดีขึ้น ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจและมีทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาช่วยให้เข้าใจความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยจากสภาพจริงให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ทางวิชาการของตนในการพัฒนาชนบท

สำเนาวี ขจรศิลป์ (2527) ได้ทำการศึกษาจาก ผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักศึกษาที่เป็นกลุ่มผู้นำกิจกรรมนักศึกษาและนักศึกษาทั่วไปในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจากทุกภาคของประเทศไทย พบว่า นักศึกษาที่เป็นผู้นำในการทำกิจกรรมนักศึกษาและนักศึกษาทั่วไปมีทัศนคติต่อกิจกรรมที่สอดคล้องกันว่ากิจกรรมนักศึกษาโดยทั่วไปช่วยสร้างความสามัคคีและช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ กิจกรรมด้านกีฬาเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ และเป็นผู้มีระเบียบวินัย กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักศึกษามีระดับจริยธรรมที่ดีขึ้น ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจและมีทักษะในด้านศิลปวัฒนธรรมมากขึ้น กิจกรรม

บำเพ็ญประโยชน์ในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาช่วยให้เข้าใจความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยจากสภาพจริงให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ทางวิชาการของตนในการพัฒนาชนบท

สำหรับความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาและอาจารย์ต่อกิจกรรมนิสิตนักศึกษาด้านการกีฬาจากการศึกษาของ ภิญญ สักดิ์เพชร (2528) ญัฐพงษ์ ชูทัย (2526) และพาณี ปรีชานนท์และคณะ (2527) พบว่า อาจารย์และนิสิตนักศึกษามีความเห็นว่ากิจกรรมนิสิตนักศึกษาด้านกีฬามีประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษาโดยช่วยทำให้ร่างกายแข็งแรง เป็นคนมีระเบียบวินัยและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาที่เป็นนักกีฬากับนิสิตนักศึกษาทั่วไปก็พบว่านิสิตนักศึกษาที่เป็นนักกีฬามีความคิดเห็นต่อกิจกรรมกีฬาในทางที่ดีในระดับสูงกว่าระดับความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาทั่วไป

ญัฐพงษ์ ชูทัย (2526) และพาณี ปรีชานนท์ และคณะ (2527) พบว่านิสิตนักศึกษาเป็นผู้ดำเนินงานเป็นส่วนใหญ่ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาและมีผู้ฝึกสอนเป็นผู้ควบคุมการฝึกซ้อมและแนะนำทางด้านเทคนิคการเล่นกีฬา นอกจากนี้ยังมีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาของสถาบันเป็นผู้ประสานงาน ตลอดจนให้การสนับสนุนทางด้านสนามหรือสถานที่เล่นกีฬาและการเงิน มหาวิทยาลัยหลายแห่งมีคณะกรรมการกีฬาซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกีฬาของสถาบันทุกระดับ โดยไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา การดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานเพื่อความชนะเลิศในการแข่งขันกีฬา การให้บริการด้านการออกกำลังกายเพื่อส่งเสริมสุขภาพของนิสิตนักศึกษาโดยทั่วไปและบุคลากรของสถาบันยังมีน้อยมาก

ธีระ นทีวุฒิกุล (2521) ได้ทำการศึกษาความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมุ่งศึกษาอันดับการจัดกิจกรรมของนิสิตว่า สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตหรือไม่ และเมื่อเปรียบเทียบความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต โดยแยกตามเพศ อายุ ภูมิฐานะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษาและรายได้ของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2520 จำนวน 720 คน ซึ่งผลการวิจัยพอสรุปได้คือ อันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนิตสอดคล้องกับอันดับการจัดกิจกรรมนิต 9 ประเภท คือ กิจกรรมวิชาการ ทางสังคม ศิลป ดนตรี การพูด การพิมพ์เสริมวิชาชีพงานอดิเรก ศาสนาและวัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ ทางสังคม สังคมสงเคราะห์และบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมที่นิสิตต้องการเข้าร่วมมาก ได้แก่ กิจกรรมสังคมสงเคราะห์และบำเพ็ญประโยชน์ กีฬาและสุขภาพ วิชาการ ตามลำดับ ส่วนกิจกรรมที่นิสิตมีความต้องการเข้าร่วมน้อยคือ กิจกรรมงานอดิเรก ทางสังคม ศาสนาและวัฒนธรรม ส่วนอันดับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตโดยแยกตามเพศ อายุ ภูมิฐานะ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา และรายได้ของครอบครัว ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และได้เสนอ

แนะเพื่อให้ความต้องการของนิสิตและการจัดกิจกรรม มีความสอดคล้องกันมากยิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควรให้นิสิตมีส่วนร่วมในการวางโครงการการจัดกิจกรรมนิสิตตามความต้องการของนิสิตโดยส่วนรวม และควรจัดกิจกรรมที่นิสิตมีความต้องการเข้าร่วมในระดับสูงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

มาเรียน (Marian, อ้างใน คำรณ รัตนธร, 2537, หน้า 42) ได้ทำการวิจัย อิทธิพลของปัจจัยและเทคนิคบางประการที่มีต่อความพึงพอใจกับประสบการณ์ทางพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เช่น เป้าหมายของนักเรียนในห้องเรียน ความสัมฤทธิ์ผลในด้านทักษะ ความสนใจในกิจกรรม ความรู้ของครูต่อเป้าหมายของนักเรียนในห้องเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลปรากฏว่า (1) การเรียนวิชาพลศึกษานั้น นักเรียนมีความสนใจในเป้าหมายที่เกี่ยวกับทางด้านสังคม เช่น การมีเพื่อนการมีอิสระในการเลือกเรียนหรือมีประสบการณ์ที่ใหม่ ๆ มากกว่าเป้าหมายที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพทางด้านร่างกาย เช่น การมีสมรรถภาพทางด้านร่างกายและการมีทักษะดี (2) ความสนใจในกิจกรรมและความพึงพอใจในการเรียนมีความสัมพันธ์กัน ก่อนข้างต่ำ (3) ความสัมฤทธิ์ผลทางทักษะและความพึงพอใจของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันก่อนข้างต่ำ (4) นักเรียนมีความพอใจที่จะเรียนกับครูที่มีความเข้าใจในเป้าหมายของนักเรียนมากกว่าครูที่ไม่เข้าใจในเป้าหมายของนักเรียน (5) นักเรียนมีความพอใจกับประสบการณ์ใหม่ ๆ ที่เรียนจากครูที่ได้รับการฝึกหัดทางด้านมนุษยสัมพันธ์มากกว่าครูที่ไม่ได้รับการฝึกหัด

เฟอร์กูสัน และคณะ (Ferguson, et.al. 1989, pp. 112 - 115) พบว่า การรับรู้ประโยชน์จากการออกกำลังกาย การเล่นกีฬา นอกชั่วโมงเรียนพลศึกษา ทักษะคิดเกี่ยวกับการเรียนวิชาพลศึกษา การรับรู้ความมีคุณค่าแห่งตนและเพศของนักเรียนเกรด 6 - 8 จำนวน 603 คน มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการออกกำลังกายของนักเรียนกลุ่มดังกล่าวและยังพบว่าความตั้งใจในการออกกำลังกาย การเล่นนอกชั่วโมงเรียนวิชาพลศึกษา การรับรู้ประโยชน์ของการออกกำลังกาย เพศ และทัศนคติต่อการเรียนวิชาพลศึกษามีอิทธิพลต่อการออกกำลังกายของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ